

סדר הלימוד ליום כה אדר [יום 176 בשנה]

רבי שמעון פתח ואמר, (שיר ג) הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה וגו'. הנה מטתו של שלמה, מי זו מטתו? זהו כסא (מטת) הכבוד של המלך, שכתוב בו (משלי לא) בטח בה לב בעלה. של שלמה, המלך שכל השלום שלו הוא. ששים גברים סביב לה, שנאחזים בצדיה מן הדין הקשה, ונקראים ששים מכות של אש (ששים מזגנים בכלי זין קשים) שאותו נער מתלבש בהם.

מימינו שנינות החרב הקשה, משמאלו גחלי אש חזקה שאחוזתה בחקיקותיו (במקלותיו) בשבעים אלף להטי אש אוכלת, והם ששים מזגנים בכלי זין קשים מאותן גבורות תקיפות של אותה גבורה עליונה של הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב מגברי ישראל.

ולמדנו, במטה הזו מה כתוב בה? ותקם בעוד לילה, כאשר יונקת מצד הימין (מצד הדין). ותתן טרף לכיתה. מה הטרף? כמו שנאמר (מכה ה) וטרף ואין מציל. זהו שכתוב כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה, זמינים בכל מקום לעשות דין, ונקראים בעלי יבבה ויללה. **איש** חרבו על ירכו, כמו שנאמר (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור. מפחד בלילות, הרי פרשוה מפחדה של גיהנם וכדו'. אבל מפחד בלילות, כלומר, את כל זה מאיזה מקום לוקחים? מפחד, מאותו מקום שנקרא פחד, כמו שנאמר (בראשית לא) ופחד יצחק היה לי. וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. בלילות, בזמנים שהם מנו לעשות דין.

ולמדנו, כתוב (משלי לא) זממה שדה ותקחהו. זהו שכתוב (איוב מ) וכל חית השדה ישחקו שם. ועל זה כתוב, (תהלים קד) זה הים גדול ורחב ידים וגו' שם אניות יהלכון וגו', כמו שנאמר (משלי לא) היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה. ממרחק ודאי. מראש המכת, וממעלה של הראש, תביא לחמה, על ידי הצדיק כשמזדווגים כאחד, אזי שמחה בכל. זהו שכתוב לויתן זה יצרת לשחק בו.

למדנו, אלה וחמש מאות בעלי מגנים בעלי השלטון נאחזים מהצד הזה, שהם גבורים. בידי אותו שנקרא נער ארבעה מפתחות גדולים. תנינים שהולכים תחת הספינה של הים הגדול הזה לארבע

זויות. זה הולך לצד זה, וזה הולך לצד זה, וכך כלם. ארבעה מראות של פנים נראים בהם, וכשנכללים באחד, כתוב (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, פניהם של כלם.

פנים גדולים ופנים קטנים כלולים כאחד למעלה, שנים עולים ומשוטטים, ושתי מגרפות בידיהם. אלה הרים עולים ונכנסים (אלו מכסים נכנסים ועולים) בכל יום מהשקאת אותו הים, אחר כך נעקרים ממנה ועולים לים אחר.

אין חשבון לאותם הנאחזים בשערותיה, שני בנים יונקים כל יום, שנקראים מרגלי הארץ, וזהו סוד של ספרא דצניעותא, שכתוב (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר. ואלו יונקים מתחת צדדי איבריה. שתי בנות תחת רגליה, (ואלו יונקים מצד אברהם, שתי בנות בתחתיה) ועל זה כתוב (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם. ואלו נאחזים בעלי (בצפרני) אותה מטה, וזהו ששנינו, שכתוב (מלכים א-ג) אז תבאנה שתי נשים זנות אל המלך. אז תבאנה, ולא מקדם לכן. ובזמן שישאל למטה, מחזירים ערך מאחר הקדוש ברוך הוא, מה כתוב? (ישעיה ג) עמי נגשו מעולל ונשים משלו בו. ודאי.

ביד שמאל שבעים ענפים שמגדלים בין דגי הים, כלם אדמים כשושנה, ומעליהם ענף אחד יותר אדם, זה עולה ויורד, וכלם מתכסים בשערותיה.

בעל הלשון הרע, כשירר הנחש, נעשה מקפץ על ההרים מדלג על הסלעים, עד שימצא טרף שאחוז בצפרנים, ויאכל. אז שוכך, וחוזרת לשונו לטוב. אשריהם ישראל שמזמנים לו טרפו. חוזר למקומו (לאחריו), ונכנס לנקב תהום רבה.

כשעורים (עולה עולים) בעלי הרמחים והחרבות, שאין להם חשבון, סביב אותם ששים עליונים שסביב המטה הזו, אלה אפים ורבוא רבבות עומדים בכל צד של המטה הזו למעלה, וממנה נזונים, כלם מלפניה (וממנה נזונים, כלם עובדים לה לפניה) לעמדו.

מתחת לכלם יוצאים כמה אלה ורכבות שאין להם חשבון, ויורדים ומשוטטים בעולם, עד שתוקעים בעלי השופר ומתכנסים, ואלה אחוזים בזהמת הצפרנים.

המטה הזו כוללת אותם. רגלי המטה הזו אוחזים בארבעת צדדי העולם, כלם נכללים בכלל שנמצא למעלה ונמצא למטה, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, ועל זה פתוב הנה. מה זה הנה? משום שמזמנת לכלם, למעלה ולמטה. ורשומה המטה הזו מהכל, ונקראת אדנ"י, הרבון של הכל, רשומה בין חילותיה.

משום כך הכהן צריך לכוון דברים שלמעלה, ליחד את השם הקדוש מהמקום שצריך ליחדו, ועל זה שנינו, כתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש, בזה צריך לקרב קדשה למקומה, מהמקום הזה צריך אדם לפחד מלפני הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, (דברים לד) לו חכמו ישפילו זאת מיד יבינו לאחריהם. כלומר, אם יסתכלו בני אדם בענש, איך זאת אחוזה בין חילותיה, ואיך התמנו לפניה כל אותם בני החילות, ואוחזים בעבודה להפרע מן הרשעים, מיד יבינו לאחריהם, וישמרו את מעשיהם, ולא יחטאו לפני המלך הקדוש.

עוד אמר רבי שמעון, כל אדם שזוכה ללמד תורה ושומר את הזאת הזו, הזאת הזו שומרת אותו וכורתת עמו ברית על בריתו, שלא תסור ממנו ומבניו ומבני בניו לעולמים. זהו שכתוב (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם וגו'. ישבו לאכל. עד שאכלו, אמר רבי שמעון לחברים, כל אחד ואחד יאמר דבר חדש בתורה על השלחן לפני רבי פנחס.

פתח רבי חזקיה ואמר, ה' אלהים נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר וגו'. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מפל שאר העמים וקראם קדש, שכתוב קדש ישראל לה', ונתן להם חלק להאחז בשם הקדוש. ובמה אחזו ישראל בשם הקדוש? משום שזכו בתורה. שכל מי שאחז בתורה, זוכה בקדוש ברוך הוא. (בקדש).

ושנינו לפני מורנו, מה זה קדש? שלמות הכל שנקראת החכמה העליונה. ומהמקום הזה (שופע שמן משחת קדש בשבילים ידועים למקום שנקרא בינה עליונה), ומשם יוצאים מעינות ונחלים לכל עבר, עד שמגיעים לזאת הזו. (וממקום זה מתעוררת רוח קדושה) וכשמתברכת הזאת הזו, נקראת קדש, ונקראת חכמה, וקוראים לה (והזאת הזו כשמתברכת מקום עליון, זה שנקרא קדש ונקרא חכמה, קוראים לו) רוח הקדש.

כלומר, רוח מאותו קדש שלמעלה. וכשיוצאים ומתעוררים ממנה סודות התורה, אז נקראת לשון הקדש.

ובשעה ששופע אותו משחת קדש לאותם שני עמודים, שנקראים למודי ה', ונקראים צבאות, מתכנס לשם, וכשיוצא משם באותה דרגה שנקראת יסוד, לאותה חכמה קטנה, אז נקראת לשון למודים, ויוצאת להעיר אותם קדושים עליונים. אז כתוב, ה' אלהים נתן לי לשון למודים. ולמה? לדעת לעות את יעף דבר. והקדוש ברוך הוא נתן את זה למנורה הקדושה, רבי שמעון. ועוד, שהעלה אותו למעלה למעלה, ומשום כך כל דבריו בנגלה נאמרים, ולא מכסים. עליו כתוב, (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת.

פתח רבי ייסא ואמר, (מלכים א-ה) וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה וגו'. וה' נתן חכמה לשלמה, זהו ששנינו, בימי שלמה המלך עמדה הלבנה בשלמותה, כאשר דבר לו, כמו שנאמר לו, החכמה והמדע נתון לך.

ויהי שלום בין חירם ובין שלמה. וכי מה (בין) זה לזה? אלא כך שנינו, וה' נתן חכמה לשלמה. ואת החכמה הזו במה העמיד אותה? אמר רבי יוסי, העמיד אותה בזה בראשונה, ששלמה עשה שהוריד את חירם מאותה דרגה, שהיה אומר (יחזקאל כח) מושב אלהים ישבתי וגו'. שלמדנו שחירם מלך צור עשה עצמו אלוה. אחר ששלמה בא, עשה לו בחכמתו שירד מאותה עצה והודה לשלמה. ומשום כך כתוב, (מלכים א-ה) ויהי שלום בין חירם ובין שלמה.

ושנינו, אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, ששלח לו שד אחד, והוריד אותו לשבעה מדורי גיהנם, והעלה אותו ושלח לו פתקים בכל יום ויום בידו, עד שחזר והודה לשלמה. ושנינו, שלמה ירש את הלבנה בכל הצדדים, ומשום כך שלט בכל בחכמתו. ורבי שמעון בר יוחאי שולט בחכמתו על כל בני העולם, וכל אותם שעולים בדרגותיו לא עולים אלא להשלים עמו (אם לא שלמים עמו).

פתח רבי יוסי ואמר, (שיר ב) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה וגו'. יונתי - זו כנסת ישראל. מה יונה לא עוזבת את בן זוגה לעולמים, כך כנסת ישראל לא עוזבת את הקדוש ברוך הוא לעולמים. בחגוי הסלע - אלו תלמידי חכמים, שלא נמצאים במנוחה בעולם הזה. בסתר המדרגה - אלו תלמידי חכמים שצנועים, שבהם

חֲסִידִים יֵרָאֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂשׂוּכֵינָהּ לֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. אֲזִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹבֵעַ אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבְלֵם וְאוֹמֵר, הֲרֵאִינִי
אֶת מְרַאֲיֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרֵב, שְׂאִין קוֹל שְׁנִשְׁמָע
לְמַעַלָּה, אֲלֹא קוֹלָם שֶׁל אֱלֹהֵי הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

וְלַמְּדָנּוּ, כָּל אוֹתָם הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּלִילָה, הַדְּיוּקָן שֶׁלָּהֶם נִחְקָק
לְמַעַלָּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִשְׁתַּעֲשֵׂע בָּהֶם כָּל הַיּוֹם וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶם, וְאוֹתוֹ קוֹל (שֶׁל פֶּאֶן) עוֹלָה
וּבּוֹקֵעַ אֶת כָּל אוֹתָם רְקִיעִים עַד שְׁעוֹלָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזִי
כְּתוּב, כִּי קוֹלְךָ עָרֵב וּמְרַאֲיֶךָ נֶאֱוָה. וְעַכְשָׁו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹקֵק
אֶת דְּיוּקָנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן לְמַעַלָּה, וְקוֹלוֹ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה עוֹלָה,
וּמִתְעַטֵּר בְּפֶתֶר הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַטֵּר בּוֹ בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ. עָלָיו כְּתוּב (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָהּ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְאֵר.

פְּתַח רַבִּי חֲיִיא וְאָמֵר, (קהלת ג) מֶה שֶׁהָיָה כְּבֹר הוּא וְאֲשֶׁר לֵהִיּוֹת וְגוֹ'.
מֶה שֶׁהָיָה כְּבֹר, הֵינּוּ מֶה שְׂשׂוּכֵינוּ, שְׂטָרִם בְּרֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, הָיָה בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם, עַד שְׁעָלָה בְּרִצּוֹנוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרֵא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וּנְמַלְךָ בַּתּוֹרָה. אֲזִי הוּא
הַתְּתַקֵּן בְּתַקּוּנָיו וְהַתְּעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו, וּבְרֵא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכָל מֶה
שְׂנַמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה הָרִי הָיָה לְפָנָיו (שְׁהָרִי עָלָה מִלְּפָנָיו) וְהַתְּתַקֵּן לְפָנָיו.

וְשְׂנִינּוּ, כָּל אוֹתָם מְנַהֲיֵי הָעוֹלָם שְׂנַמְצָאִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, טָרִם
שְׂיִבְאוּ לְעוֹלָם, הָרִי הָיָה עוֹמְדִים לְפָנָיו בְּדְיוּקָן שֶׁלָּהֶם. (וּכְךָ
שְׂנִינּוּ) אֲפִלוּ כָּל אוֹתָן נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם טָרִם שְׂיִרְדּוּ לְעוֹלָם, כְּלָן
חִקּוּקוֹת לְפָנָיו בְּרִקִיעַ בְּאוֹתוֹ דְּיוּקָן מִמֶּשׁ שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְכָל מֶה
שְׂלוּמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַכֹּל יִדְעוּ טָרִם בּוֹאֵם לְעוֹלָם. וְשְׂנִינּוּ, זֶה
בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֵת.

וְכָל־ אוֹתָם שְׂאִין נַמְצָאִים צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲפִלוּ שֵׁם מְרַחֲקִים
מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִכְנָסִים לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְדוֹחֲקִים
אֶת הַשְּׂעָה וְיוֹרְדִים לְעוֹלָם. וְאוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה שֶׁלָּהֶם, הָרִי לְמְדָנּוּ, כְּמוֹ
שֶׁהֵם קָשִׁי עֵרֶף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּךָ הָיָה טָרִם בּוֹאֵם לְעוֹלָם.

וְאֵת אוֹתוֹ חֵלֵק קְדוֹשׁ שְׂנַתֵּן לָהֶם זְרָקוֹ אוֹתוֹ, וְהוֹלְכִים וּמִשׁוֹטְטִים
וְנִטְמָאִים בְּאוֹתוֹ נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְנוֹטְלִים חֵלְקָם מִשֵּׁם,
וְדוֹחֲקִים אֶת הַשְּׂעָה וְיוֹרְדִים לְעוֹלָם. אִם זוֹכָה אַחֵר כְּךָ וְשָׁב בַּתְּשׁוּבָה

לפני רבונו – הוא נוטל את אותו חלק שלו ממש. זהו שכתוב, (קהלת 1) מה שהיה כבר (נקרא שמו) הוא, (שם ג) ואשר להיות וגו' כבר היה.

בא ראה, לא נמצאו כמו בני אהרן בישראל, פרט למשה ואהרן, והם נקראו אצילי בני ישראל. ועל שטעו לפני המלך הקדוש מתו. וכי הקדוש ברוך הוא רצה לאבדם? והרי שנינו בסוד המשנה, שהקדוש ברוך הוא עושה חסד עם הכל, ואפלו את רשעי העולם אינו רוצה לאבדם, וצדיקי האמת הללו, היעלה על דעתך שנאבדו מן העולם?! איפה הזכות שלהם? איפה הזכות של אביהם, וזכותו של משה גם כן? ואיך הם נאבדו?

אף כן למדנו מהמאור הקדוש, שהקדוש ברוך הוא חס על כבודם, ונשרף גופם בפנים, ונשמתם לא נאבדה, והרי בארנו. ובא ראה, טרם שמתו בני אהרן, כתוב (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו וגו', נקרא שמו פנחס, שהיה עתיד לתקן את העקם. זהו שכתוב ואשר להיות כבר היה.

ולמדנו, כל צדיקי האמת טרם שיבאו לעולם, כלם מתקנים למעלה ונקראים בשמות. ורשב"י, מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, היה מזמן לפני הקדוש ברוך הוא ונמצא עמו, והקדוש ברוך הוא קרא אותו בשמו, אשרי חלקו למעלה ולמטה, עליו כתוב (משלי כג) ישמח אביו ואמו. אביו – זה הקדוש ברוך הוא. ואמו – זו כנסת ישראל.

פתח רבי אבא ואמר, (שיר א) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. את הפסוק הזה פרושוהו החברים בשעה שהקדוש ברוך הוא היה נמצא ומזמן בהר סיני לתת תורה לישראל. נרדי נתן ריחו, ישראל נתנו והעלו ריח טוב שעמד והגן עליהם לדורו דורות, ואמרו (בראשית א) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. דבר אחר עד שהמלך במסבו – בעוד שעלה משה לקבל תורה מהקדוש ברוך הוא ונחקקה בשני לוחות אבנים, עזבו ישראל את אותו ריח טוב שהיה מתעטר עליהם, ואמרו לעגל, אלה אלהיך ישראל.

עבשו פסוק זה הוא בסוד החכמה. בא ראה, כתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. הנהר הזה התפשט לצדדיו, בשעה שמזדוג עמו בזוג שלם, כאשר העדן הזה (זווג) באותו נתיב שלא נודע למעלה ולמטה, כמו שנאמר (שמות טז) נתיב לא ידעו עיט.

וּנְמָצְאוּ בְרָצוֹן שְׁלֵא נִפְרְדִים תָּמִיד אֶחָד מֵאֶחָד. אִזּוּ יוֹצְאִים מְעִינֹת וְנִחְלָיִים וּמְעַטְרִים אֶת הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּכָל אוֹתָם הַכְּתוּבִים, וְאִזּוּ כְּתוּב (שיר ג) בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אָמוּ. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה יִרְשׂ אוֹתוֹ בֵּן יִרְשֵׁת אָבִיו וְאָמוּ, וְאִזּוּ הוּא הַשְּׁתַעֲשַׁע בְּאוֹתוֹ עֲנַג וְתַפְנוּק.

וְלַמְדָּנוּ, בְּשַׁעַה שְׁהַמְלִךְ הָעֲלִיּוֹן בְּתַפְנוּקֵי מְלָכִים יוֹשֵׁב בְּעֵטְרוֹתָיו, אִזּוּ כְּתוּב, עַד שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדֵי נִתֵן רִיחוֹ. זֶה הַיְסוּד שְׁמוּצִיא בְּרָכוֹת לְזוּג אֶת הַמְלִךְ הַקְּדוֹשׁ עִם הַגְּבִירָה (בְּדִרְגָּה הַזוֹ). וְאִזּוּ נִתְּנוֹת בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, (וְיוֹצְאִים) וּמִתְּבָרְכִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְעִכְשׁוֹ הָרִי הַמְּאֹר הַקְּדוֹשׁ מִתְּעַטֵּר בְּעֵטְרוֹת הַדִּרְגָּה הַזוֹ, הוּא וְהַחֲבָרִים מְעֵלִים תְּשֻׁבָחוֹת מִמְטָה לְמַעְלָה, וְהִיא מִתְּעַטֶּרֶת בְּאוֹתָן הַתְּשֻׁבָחוֹת. עִכְשׁוֹ יֵשׁ לְהוֹצִיא בְּרָכוֹת לְכָל הַחֲבָרִים מִמַּעְלָה לְמַטָּה בְּדִרְגָּה הַקְּדוֹשָׁה הַזוֹ, וְרַבִּי אֶלְעָזָר (שְׂרַבִּי אֶלְעָזָר) בְּנוֹ יֹאמֵר מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים הַמְּעֵלִים שְׁלֵמַד מֵאָבִיו.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשֻׁדָּה וְגו', וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וְגו'. יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּפִסּוּקִים הַלְלוּ, וְהֵם בְּסוּד הַחֲכָמָה שְׁלֵמַדְתִּי מֵאָבָא, וְכֵן לְמַדְתִּי: וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשֻׁדָּה, אִיזוֹ בָּאָר? זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר כא) בָּאָר חֲפְרוּהָ שָׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם. וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֵשָׁה עֲדָרֵי צֶאֱן רֹבְצִים עָלֶיהָ, אֵלּוּ הֵם נֶצַח סוּד יְסוּד, שְׁאֵלּוּ הֵם הַרֹבְצִים עָלֶיהָ וְעוֹמְדִים עָלֶיהָ. וּמֵאֵלָה מִתְּמַלֵּאת הַבָּאָר הַזוֹ בְּבְרָכוֹת.

כִּי מִן הַבָּאָר הַזֶּה יֵשְׁקוּ הָעֲדָרִים, שְׁהָרִי מֵהַבָּאָר הַזוֹ נִזְוֹנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים (עוֹלָמוֹת תַּחְתּוֹנִים), וְכֻלָּם מִתְּבָרְכִים כְּאֶחָד. וְהָאֵבֶן גְּדֻלָּה עַל פִּי הַבָּאָר, זֶהוּ הַדִּין הַקָּשָׁה שְׁעוֹמֵד עָלֶיהָ מֵהַצֵּד הָאֲחֵר לְהַנִּיק לָהּ (מִמְנָה). וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים, אֵלּוּ הֵם שֵׁשֶׁת כְּתָרֵי הַמְּלִךְ שְׁכָלָם מִתְּכַנְסִים וּמִשְׁפִּיעִים בְּרָכוֹת מֵרֵאשׁ הַמְּלִךְ וּמְרִיקִים לְתוֹכָהּ. וְכֻשְׁכָּלָם מִתְּחַבְּרִים כְּאֶחָד לְהָרִיק בָּהּ, אִזּוּ כְּתוּב וּגְלָלוּ אֶת הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר, מְנַדְדִין (גוֹלְלִים) אֶת אוֹתוֹ הַדִּין הַקָּשָׁה וּמְעַבְרִים אוֹתוֹ מִמְנָה.

וְהֵשְׁקוּ אֶת הַצֶּאֱן, מְרִיקִים בְּרָכוֹת מֵאוֹתָהּ בָּאָר לְעֲלִיּוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים. אַחַר כֵּן – וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֵבֶן עַל פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָה. וְשָׁב אוֹתוֹ הַדִּין לְמַקוֹמוֹ, מִשּׁוּם שְׁצָרִיק לוֹ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם וְלְתַקֵּן הָעוֹלָם. וְעִכְשׁוֹ הָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיק עָלֵיכֶם בְּרָכוֹת מִמְעֵין הַנַּחַל, וּמִכֶּם מִתְּבָרְכִים כָּל בְּנֵי הַדּוֹר. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּעוֹלָם

הִזָּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיכֶם כָּתוּב (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קמט) יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד יִרְנְנוּ עַל מְשֻׁכְבוֹתָם וְגו'. לְמִדְנָה, בִּי"ג מְדוֹת נִקְשָׁר קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה, שִׁימְצָאוּ בְּרֻכּוֹת לְכָל. וְכָל אֲמוּנָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּרוּ בְּשֵׁלֶשׁ. וְעַל זֶה בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת מִתְעַטְרֵת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ מִקָּל וְחֹמֶר וּמְגֹזְרָה שְׁוֵה וְכו', וְכִמְהָ פְעָמִים בְּאֲרָנוּ אֵת זֶה, וְהֵשֶׁם הַקָּדוֹשׁ מִתְעַטֵּר בָּזֶה.

בֵּא רֵאָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שָׁרְצָה יַעֲקֹב שִׁיתְּבָרְכוּ בְּנָיו בְּשֵׁם (בְּקֶשֶׁר) הָאֲמוּנָה, מַה כָּתוּב? (בראשית מט) כָּל אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה וְזֹאת – הֵרִי שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה, שֶׁהַשְּׁתַּתְּפָה עִמָּהֶם שְׁכִינָה וְהַתְּקִימוּ הַבְּרָכוֹת. וְהֵינּוּ שִׁכְתוּב אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרֵךְ אִתָּם. מַה זֶה כִּבְרַכְתּוּ? בְּאוֹתָהּ דִּגְמָא שֶׁל מַעֲלָה, כִּבְרַכְתָּהּ שֶׁל כָּל מְדָה וּמְדָה.

וְלְמִדְנָה, כָּל אוֹתָן מְדוֹת עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת וְנַחוֹת בְּרֵאשׁ אֶחָד, וְשֵׁם מִתְעַטֵּר רֵאשׁ הַמְּלָךְ, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא בְּדִרְגָּה עֲלִינָה שֶׁל חֲסִידוֹת, וְהַחֲסִידִים יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתוֹ הַכְּבוֹד שֶׁל מַעֲלָה, שִׁכְתוּב יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד – בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִרְנְנוּ עַל מְשֻׁכְבוֹתָם – בְּעוֹלָם הַבָּא. רוּמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם – שִׁיּוּדְעִים לְקֶשֶׁר אֵת קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה כְּרֵאוּי, וְאִז חָרַב פִּיפְיוֹת בְּיָדָם. אִיזוֹ חָרַב פִּיפְיוֹת? זֹהִי חָרַב לֵה', חָרְבוּ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פִּיפְיוֹת – לוֹהֲטֵת בְּשָׁנֵי דִינָיִם. וְלָמָּה? לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם וְגו'.

וְהֵרִי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, כְּתָר הַחֲסֵד, הֵרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן, מִשׁוּם כֶּף יִרְשׁ אֵת הַכְּבוֹד שֶׁל מַעֲלָה, וְהוּא קֶשֶׁר קֶשֶׁר עֲלִיּוֹן, קֶשֶׁר קָדוֹשׁ, קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה נֶאֱמַר, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. קָם רַבִּי פִּנְחָס וּנְשָׁק לוֹ וּבִרְךָ אוֹתוֹ, וּנְשָׁק לְרַבִּי אֶלְעָזָר וְלְכָל הַחֲבָרִים וּבִרְךָ אוֹתָם. נִטַּל כּוֹס וּבִרְךָ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן נִגְדַּי צִרְרֵי וְגו'. יִשְׁבוּ (שְׁמַחוּ) שֵׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהֵיוּ כָּל הַחֲבָרִים שְׁמֵחִים בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, וְשִׁמְחָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן הֵיטָה רַבָּה. לְקַח רַבִּי פִּנְחָס אֵת רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא עָזַב אוֹתוֹ כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, וְהָיָה שְׁמֵחַ עִמּוֹ. קָרָא עֲלָיו, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. כָּל הַשְּׁמֵחָה וְהַעֲנֵג הֵיטָר הַזֶּה – שֶׁל חֲלָקֵי

הוא, (על זה שעמי הוא, על זה כתוב (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ וְגו') עֲתִידִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם לְהַכְרִיז עָלַי: אֲשֶׁרֵי חִלַּקְךָ רַבִּי פִּנְחָס, שְׁאַתָּה זְכִיתָ לְכָל זֶה, שְׁלוֹם לְךָ וְשְׁלוֹם לְעוֹזְרֶיךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ. הַשְּׁפִימוּ לְלַכְתָּ. קָם רַבִּי פִּנְחָס וְאַחַז בְּרַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא הִשְׁאִיר אוֹתוֹ לְלַכְתָּ. לִוְהוּ רַבִּי פִּנְחָס אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרַכּוּ, וְאֵת כָּל הַחֲבֵרִים. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחֲבֵרִים, (תהלים קיט) עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ.
בא רַבִּי אַבָּא וְשָׂאֵל, כְּתוּב וְנָתַן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרִלוֹת וְגו'. הַגְּרִלוֹת הֲלָלוּ לָמָּה? וְאֶהְרֵן לָמָּה לוֹ לְתַת גְּרִלוֹת? וְהַפְּרָשָׁה הַזֹּאת לָמָּה? וְהָרִי לְמַדְנֹו לְפָנָי מוֹרְנֹו אֶת סֵדֵר הַיּוֹם, וְהָרִי רוֹצִים לְדַעַת.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית מב) וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת שְׁמַעוֹן וַיֵּאָסֶר אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם. וְכִי מָה רָאָה יוֹסֵף לְקַחַת אֶת שְׁמַעוֹן עִמּוֹ יוֹתֵר מֵאֲחֵיו? אֵלֹא אָמַר יוֹסֵף בְּכָל מְקוֹם שְׁמַעוֹן (ולוי) הוּא (הם) פְּתִיחַת הַדִּין, וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהִלְכְתִּי מֵאֲבִי אֶל אָחִי, שְׁמַעוֹן פְּתַח בְּרֵאשׁוֹנָה בְּדִין, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם לו) וַיֵּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלָמוֹת הַלְזָה בָּא וְעַתָּה לְכוּ וְגו'. אַחַר כֵּן בְּשִׁכְמֹ, (שם לד) וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמַעוֹן וְלוֹוִי, כָּלָם בְּדִין הָיוּ. טוֹב לְקַחַת אֶת זֶה, וְלֹא יַעִיר קִטְטָה עִם כָּל הַשְּׁבָטִים.

וְשִׁנְיָנוּ, מָה רָאָה שְׁמַעוֹן לְהַזְדַּוֵּג עִם לוֹוִי יוֹתֵר מֵהַכָּל, וְהָרִי רְאוּבֵן שֶׁהָיָה אָחִיו וְסוּמוֹךְ לוֹ? אֵלֹא שְׁמַעוֹן רָאָה וַיִּדַע שְׁלוֹוִי בָּא מִצַּד הַדִּין, וְשְׁמַעוֹן נֶאֱחָז יוֹתֵר בְּצַד הַדִּין הַקָּשָׁה. אָמַר, נִתְעַרַב אֶחָד עִם אֶחָד, וְאֲנִי נִתְעַרַב אֶת הָעוֹלָם. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נִטַּל לְחַלְקוֹ אֶת לוֹוִי וְאָמַר: מִכָּאֵן וְהִלְאָה שְׁיִשָּׁב שְׁמַעוֹן עִם שְׁלִשְׁלַת הַגְּבוּרָה עִמּוֹ לְבַדּוֹ.

לְמַדְנֹו, בְּצַד הָאֵם שְׁנֵי שׁוֹמְרִים חוֹקְרֵי דִין (מַגְנִים) אַחֲזוּזִים בְּיַד שְׁמַאֵל, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ שֶׁהֵם מְרַגְּלִים אֶת הָאָרֶץ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהָיָנוּ סוֹד הַכְּתוּב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים.

וְשִׁנְיָנוּ, אֲשֶׁרֵי חִלַּקְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם חִלְקוּ וְגוֹרְלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים לב) כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ וְגו'. וְכְתוּב (שם) יִרְכַּבְהוּ עַל בָּמְתֵי אָרֶץ. עַל בָּמְתֵי אָרֶץ דּוֹקָא, שֶׁהָרִי הֵם אַחֲזוּזִים לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְעַל כֵּן אֶהְבְּתוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִדְבַקַת בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (מלאכי א) אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה', וְכְתוּב (דברים ז) כִּי מֵאֶהְבְּת

ה' אֶתְכֶם וְגו'. וּמִתּוֹךְ הָאֲהָבָה הַיִּתְרָה שְׂאוּהֵב אוֹתָם, נִתֵּן לָהֶם יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה לְטֹהַר אוֹתָם וּלְזָכוֹת אוֹתָם מִכָּל חַטָּאֵיהֶם, שְׁכָתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה וְגו', כְּדִי שְׂיִהְיוּ צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יִמָּצֵא בָהֶם חַטָּא. וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל חוֹקְרֵי הַדִּין וְעַל כָּל הַרוּחֹת.

לְמִדְנֹה, וְנִתֵּן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת. וְנִתֵּן אֶהְרֵן, מִשׁוּם שְׁבֹא מִצַּד הַחֹסֵד. עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים, בְּדִיוֹק עַל, כְּדִי שְׁתַּתְּבֶשֶׂם הַגְּבִירָה. גּוֹרֵל אֶחָד לַה' וְגוֹרֵל אֶחָד לְעִזְאֵזֵל, וְהָרִי שְׁנֵי שְׁעִירִים הֵם. אִזּוּ לְמָה אֶחָד לַה' אֶלָּא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשֵׁב זֶה אֶצְלִי, וְאֶחָד יִלְךְ וְיִשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, שְׂאֵלְמָלֵא שְׁנֵיהֶם מְזֻדְגָּים, לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל.

יִצָּא זֶה, הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, וּמוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה עֲבוֹדוֹת, בְּכַמָּה דְרָגוֹת, בְּכַמָּה הִנְהָגוֹת טוֹבוֹת, וְלֹא יִכּוֹל לָהֶם, בֵּין כָּלֶם שְׁלוֹם, וְלֹא יִכּוֹל לְהַכְנִס עִמָּהֶם בְּמִלְשִׁינוֹת. (הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם וּמוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּצוּרָה הַזוֹ) (אִף יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה כִּךְ בְּצוּרָה הַזוֹ) אֶת הַשְּׁעִיר הָאֶחָד שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ עִם מִשָּׂא שֶׁל כָּל חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל.

לְמִדְנֹה, כַּמָּה קְבוּצוֹת מְחַבְּלִים מְזֻדְגָּים (מְזֻדְמָנִים), שְׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, וּמְמַנִּים לְרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ עַל כָּל אוֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְאוֹתוֹ יוֹם לֹא מְצוּי הַמְּלָשִׁין (פְּתוּחוֹן) לְדַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל. כְּשִׁמְגִיעַ הַשְּׁעִיר הַזֶּה אֶל הָהָר, כַּמָּה שְׂמִחָה עַל שְׂמִחָה מִתְּבַשְׂמִים כָּלֶם בּוֹ. וְאוֹתוֹ שׁוֹמֵר שְׂיוּצָא, חוֹזֵר וְאוֹמֵר אֶת תְּשַׁבְּחָתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַקְּטָגוֹר נַעֲשֶׂה סְגוֹר.

וּבֹא רָאָה, לֹא זֶה לְבָדוֹ הוּא, אֶלָּא בְּכָל מְקוֹם שְׂרוּצִים יִשְׂרָאֵל לְהִטָּהַר מִחַטָּאֵיהֶם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם עֲצָה לְקַשֵּׁר אֶת בְּעָלֵי הַדִּין וּלְבַשֵּׂם אוֹתָם בְּאוֹתָם קְרִיבוֹת וְעוֹלוֹת שְׁקָרְבִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ לֹא יִכּוֹלִים לְהִרְעוּ. וְאוֹתוֹ יוֹם יוֹתֵר עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂיִשְׂרָאֵל מְבַשְׂמִים לְמִטָּה אֶת הַכֹּל, כִּךְ מְבַשְׂמִים אֶת כָּל אֱלוֹי שְׁלָהֶם יֵשׁ הַלְשָׁנָה (פְּתוּחוֹן), וְהַכֹּל הוּא קָרְבָן וְעֲבוֹדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לְמִדְנֹה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁכָתוּב וְלָקַח אֶהְרֵן אֶת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְגו', הֵם מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹת יוֹם לְמַעְלָה וְרוּצִים לְשִׁלֵּט (לְשִׁטוֹת) וְלְצִאת לְעוֹלָם. כֵּינֵן שְׁהִכְהֵן מְקָרִיב אֶת אֱלוֹי לְמִטָּה, אִזּוּ נִקְרְבִים אוֹתָם שְׁלִמְעָלָה, וְאִזּוּ עוֹלִים הַגּוֹרְלוֹת בְּכָל הַצְּדָדִים. הַכְּהֵן נוֹתֵן גּוֹרְלוֹת

למטה, הפהין נותן גורלות למעלה. כמו שאחד נשאר עם הקדוש ברון הוא למטה, ואת האחד מוציאים לאותו המדבר, כך גם למעלה אחד נשאר עם הקדוש ברון הוא, ואחד יוצא לשוטט בעולם לאותו המדבר העליון, ואחד נקשר באחד.

כתוב וסמך אהרן את שתי ידו על ראש השעיר החי והתודה עליו וגו'. משום כך וסמך אהרן את שתי ידו, שהקדוש ברון הוא הסכים על ידו. על ראש השעיר החי, החי דוקא, להכליל אותו שלמעלה.

והתודה עליו את כל עונת, כמו שכתוב (ויקרא ה) והתודה אשר חטא עליה. ובארנו עליה, שנטהר האדם ונשאר עליה כל אותו החטא. אף כאן והתודה עליו, אחר שהתודה הפהין בעבורם של ישראל - עליו, כלומר, כלם ישארו עליו.

אמר לו רבי אבא, אם כך, כתוב ולא יזבחו עוד את זבחים לשעירים. אמר לו, כאן שונה, ששם לשעירים היו מקריבים קרבן, ומשום כך לא כתוב ולא יזבחו עוד את זבחים שעירים, אלא לשעירים, ששם לשעירים היו עושים פלחן ושלטון, וכאן - ונשא השעיר עליו את כל עונתם, והקרבן אינו נעשה אלא לקדוש ברון הוא. בא וראה שבגלל הקרבן מתבשמים עליונים ותחתונים והדין לא שולט ושורה על ישראל.

למדנו, ושלח ביד איש עתי המדברה. מהו איש עתי? אלא סוד הדבר כך הוא - בכל מה שנעשה, צריך אדם מזמן לאותו דבר. יש אדם שהברכה מתקיימת על ידו יותר מאחר. בא וראה מה כתוב בכהן, טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך, כי הוא מזמן שתתקיים ברכה על ידו בזה. (ושורה הברכה בהשגחתו).

ויש אדם שמזמן שיתקיימו על ידו קללות, ובכל מה שיתבונן יבאו קללות ומארה ובעתה, כמו בלעם שנקרא רע עין, שהיה מזמן לכל רע ולא היה מזמן לטוב, ואף על גב שברך, ברכתו אינה ברכה ולא התקיימה. וכשהיה מקלל, כל מה שקלל התקיים, ואפלו ברגע אחד, ועל זה כתוב (במדבר כד) שתם העין. בכל מקום שעינו שלטה - התקלל.

בא וראה מה כתוב, (שם) וישת אל המדבר פניו, כדי שיתעורר מאותו צד שהוא שולט שם, ויבא בהלשנה על ישראל. מה כתוב

בכהנים? (משלי כב) טוב עין הוא יברך, שהוא היה מזמן לזה ושורה ברכה בהשגחה שלו. ועל זה שנינו, יסטה אדם אפלו ממאה דרכים ולא יפגש אדם שיש לו עין רעה.

אף כאן, ושלח ביד איש עתי - שהוא מזמן לזה ורשום לזה, והכהן היה מכיר בו עין אחת יותר מאחרת מעט. העור שעל העין מכסה בשערות רבות, העין מכחלת ולא מסתכל ישר, זהו האדם המזמן לך והראוי לו. ועל זה כתוב ביד איש עתי.

בגוש חלב היה אדם, שבכל מקום שמכה בידו, היה מת, ולא היו אנשים מתקרבים אליו. בסוריה היה אדם, שבכל מקום שבו הסתכל, אפלו לטוב, הכל התהפך לרע. יום אחד היה איש אחד הולך בשוק, והיו פניו מאירות. בא אותו איש והסתכל בו, ונבקעה עינו. משום כך לכל היה אדם מוכן, לזה ולזה. ועל זה כתוב טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך.

וְלַמְדִּינוּ, האיש הזה שהיה הולך למדבר, כשהגיע שם אותו שעיר, היה עולה להר, ודוחה אותו בשתי ידיו, ולא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה איברים איברים, ואותו איש היה אומר: כך ימחו עוונות עמך וגו'. ומשום שעולה אותו קטגור ונעשה סגור של ישראל, אז הקדוש ברוך הוא, את כל חטאי ישראל וכל מה שכתוב באותם פתקים שלמעלה להזכיר את חטאי בני האדם, הוא נוטל אותם וזורק אותם כמו זה למקום שנקרא מצולות ים. זהו שכתוב (מיכה ז) ותשליך במצלות ים כל חטאתם.

סודות הקבלה, קדם רשב"י והאר"י זכרוננו לברכה היו בסוד גדול, ואחר כך שוב לא היה סוד, והתירו לגלות הסוד
יש כמה דברים שהם בתחלה סוד ואחר כך שוב אינו סוד כגון קצת סודות הקבלה שקדם רבי שמעון בר יוחאי והאר"י זכרוננו לברכה היו אלו הדברים בסוד גדול, ולא היו מדברים מזה כי אם בסוד גדול מאד, ואחר כך בימי רבי שמעון בר יוחאי והאר"י זכרוננו לברכה, שוב לא היה סוד, והתירו לגלות הסוד קצת. וכן יש כמה וכמה דברים שהם עכשו סוד ואחר כך בימים הבאים לא יהיו סוד.
(חיי מוהר"ן מברסלב, ת"ט)